

10.6.2025

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunnan kokous 4/2025 10.6.2025 klo 9.00–12.00, etäyhteys, Teams

Lautakunta

- Anne Niemi, puheenjohtaja paikalla
- Teemupekka Virtanen, varapuheenjohtaja (poissa)
- Tomi Kelo, jäsen paikalla, poissa 10.00-11.04
- Mikael Inkinen, jäsen paikalla
- Merja Tavajärvi-Mikkonen, jäsen paikalla
- Jari Yli-Hietanen, jäsen paikalla
- Minna-Liisa Mäkiranta, jäsen paikalla
- Katja Penttinen, jäsen paikalla
- Jukka Oikarinen, jäsen paikalla

Kutsutut asiantuntijat

- Matti Parviainen (poissa)
- Matti Ahola paikalla
- Minna Romppanen paikalla
- Jaakko Ståhlberg paikalla
- Janne Mykrä paikalla
- Sanna-Leena Eskola paikalla
- Anna Heino (poissa)

Sihteerit

- Tommi Oikarinen, pääsihteeri paikalla
- Mika Kuronen, sihteeri paikalla
- Eeva Lantto, sihteeri (poissa)
- Suvi Metsärinta-Lehmusvaara, sihteeri paikalla
- Markus Rahkola, sihteeri paikalla
- Sami Aalto, sihteeri paikalla klo 11 asti
- Mervi Haakana, sihteeri (poissa)

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00

2 Kokouskutsu ja läsnäolijat

Kokouskutsu, asialista ja sen liitteet on lähetetty jäsenille ja varajäsenille 3.6.2025

Esitys: Todettiin lautakunnan kokoukseen osallistujat sekä kokouksen päätösvaltaisuus. Hyväksyttiin asialista.

3 Vastaus Ilmatieteenlaitoksen jatkokysymyksiin tiedonhallintalain soveltamisesta tietoaaineistoihin

Esittelijä: Sami Aalto

Ilmatieteenlaitos on pyytänyt tiedonhallintalautakunnalta tarkennusta sen 24.4.2025 antamaan vastaukseen tiedonhallintalain säännösten soveltamisesta ilmatieteen laitoksen tietoaaineistoihin.

Käytiin keskustelua erilaisten tietoaaineistojen ja tietosisäلتöjen kuvaustavoista ja menetelmistä, miten tietoaaineistoja tunnistetaan ja niistä muodostettavia asiakirjoja arvioida. Täydennetään lausuntoa keskustelun perusteella. Tiedonhallintalain 27 §:ssä säädettyjen vaatimusten toteuttamisesta saadut palautteet pyritään huomioimaan syksyllä käsittelyssä olevan palvelujen tiedonhallintaa koskevan suosituksen päivityksessä. Suosituksessa pyritään myös konkretisoimaan esimerkein vaatimuksen toteutustapoja.

Päätös: Lautakunta hyväksyi kannanoton.

4 Asiakirjajulkisuuskuvauksen ylläpito työvoimapalvelujen uudistuksessa – ohjaustoimenpiteet

Esittelijä: Markus Rahkola

Tiedonhallintalautakunta päätti 24.4.2025 lähettää ohjauskirjeen niille tiedonhallintayksiköille, joiden tiedonhallintalain 28 §:ssä säädetyn asiakirjajulkisuuskuvauksen yläpidossa havaittiin puutteita maaliskuussa 2025 toteutetussa arvioinnissa. Sihteeristö on laatinut ehdotuksen ohjauskirjeeksi.

Päätös: Lautakunta hyväksyi ohjauskirjeet.

5 Tiedonhallintalain 22.3 §:ssä säädetyn usean viranomaisen välisen tietojen luovutuksen ohjauksen toteuttaminen - arviointiyhteenveto

Esittelijä: Markus Rahkola

Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2025 arviointisuunnitelmaan sisältyy arvioinnin toteuttaminen, miten ministeriöt ovat toteuttaneet niille tiedonhallintalain 22.3 §:n jälkimmäisessä virkkeessä säädettyä velvollisuutta ohjata toimialallaan usean viranomaisten välistä tietojen luovuttamista teknisillä rajapinnoilla. Tiedonhallintalautakunta lähetti 12.2.2025 selvityspyynnön ministeriöille vaatimusten toteuttamisesta. Sihteeristö on valmistellut saatujen selvitysten perusteella yhteenvedon arvioinnin tuloksista sekä ehdotuksen tiedonhallintalautakunnan ohjaustoimenpiteistä.

Keskustelussa nousi esiin se, että tiedonhallintalain 22 §:n 3 momentin viimeisen virkkeen vaikeaselkoisuus ja sääntelyn esittämien ohjauskohteiden määrä. Säännöksessä tarkoitettuja usean viranomaisen välisiä tietojen luovutuksia on lähinnä toimialoilla, joissa alueellisen toimivallan omaavat viranomaiset vaihtavat tietoja toistensa kanssa (esim. kunnallinen paikallishallinto). Keskustelussa arvioitiin mahdollisuutta hyödyntää valtiovarainministeriön ylläpitämää tiedonhallintakarttaa arvioinnin kohteena olevan säännöksen edellyttämien tietorakenteiden kuvausten esittämisessä. Tiedonhallintakartan osalta keskustelua käytiin myös siinä esittävien tietojen ajantasaisuudesta.

Päätös: Lautakunta hyväksyy yhteenvedon sekä ohjaustoimenpiteet esityksen mukaisesti. Ohjaustoimenpiteisiin lisätään ehdotus valtiovarainministeriölle tiedonhallintakartan kehittämistä sisältämään tiedonhallintalain 22 §:n 3 momentin viimeisessä virkkeessä tarkoitetuista kuvauksista.

6 Suositus tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamisesta tekoälyjärjestelmien käyttöönotossa ja käytössä – valmistelun toteutussuunnitelma

Esittelijä: Tommi Oikarinen

Tiedonhallintalautakunta on vuoden 2025 toimintasuunnitelmassa päättänyt arvioida lautakunnan mahdollisuuksia edistää tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamista tekoälyjärjestelmien hyödyntämisessä. Tiedonhallintalautakunta päätti 24.4.2025 käynnistää suositusvalmistelun tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamisesta tekoälyjärjestelmien käyttöönotossa ja käytössä siten, että 10.6.2025 kokouksessa käsitellään suosituksen toteutussuunnitelma. Tiedonhallintalautakunnan asettama suositusjaosto on valmistellut ehdotuksen suosituksen toteutussuunnitelmaksi.

Keskusteltiin tavoitteista riskienhallinnan käsittelystä suosituksessa. Suosituksessa tulisi pyrkiä konkretisoimaan viranomaisten eri menettelyissä tekoälyjärjestelmien käyttöön liittyvät riskit, joiden hallinnasta säädetään tiedonhallintalaissa. Keskustelussa esiin nousseet huomiot välitetään jaostolle huomioitavaksi suosituksen jatkovalmistelussa.

Päätös: Lautakunta hyväksyi suunnitelman.

7 Tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamista kuvaava tietomalli

Esittelijä: Tommi Oikarinen

Tiedonhallintalautakunta on vuoden 2025 toimintasuunnitelmassa päättänyt toteuttaa tietomallin tiedonhallintalaissa säädettyjen vaatimusten toteuttamisen tueksi. Tietomallin ensisijainen kohde on edistää tiedonhallintalaissa säädettyjen kuvausvelvollisuuksien (tiedonhallintamalli, asiakirjajulkisuuskuvaus) ylläpidossa käytettävien tietojärjestelmien yhteentoimivuutta. Tietomallin tarkoituksena on myös muodostaa looginen kuvaus tiedonhallintalain vaatimusten sekä muualla tiedonhallinnasta yleisesti säädettyjen vaatimusten välisistä suhteista. Tietomallin valmistelua on käsitelty lautakunnan kokouksessa 24.4.2025.

Sihteeristö on valmistellut Digi- ja väestötietoviraston asiantuntijapalelujen kanssa tietomallin ja sen käyttöä tukevan ohjeistuksen.

Käytiin keskustelua tietomallin muistiosta (ohje) sekä siitä, ettei tiedonhallintalautakunnan suositusten sanastosta ei löydy kaikkia muistiossa käytettyjä käsitteitä. Muistiossa käytetyt käsitteet on syytä vielä kertaalleen tarkistaa

suhteessa aiemmin määriteltyihin. Muistioon kuvataan paremmin tietomallin loogi-nen luonne, joka kuvaa paremmin lopputulosta ja sen hyödynnettävyyttä.

Päätös: Lautakunta hyväksyi tietomallin ja siihen liittyvän ohjeen kokouksessa esitetyin tarkennuksin.

8 Tiedonhallintalautakunnan kokoukset syksyllä 2025

Esittelijä: Tommi Oikarinen

Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2025 toimintasuunnitelman mukaan lautakunta kokoontuu vuoden 2025 aikana noin kerran kuukaudessa. Tiedonhallintalautakunnan vuosikellon mukaan syksyn kokouksista käsitellään lautakunnan suunnittelukauden (2027-2030) tavoitteita, toimintaa ja taloutta. Sihteeristö on laatinut etukäteen tehtyyn aikataulukyselyyn perustuen suunnitelman tiedonhallintalautakunnan syksyn 2025 kokousajankohdista ja niiden sisällöstä.

Päätös: Lautakunta hyväksyi syksyn 2025 kokousajankohdat ja -suunnitelman

9 Arviomuistiovalmistelussa saatua palautetta tiedonhallintalautakunnan toiminnasta

Esittelijä: Tommi Oikarinen

Valtiovarainministeriö toteutti keväällä kyselyn tiedonhallintalakia soveltaville valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien viranomaisille sekä tiedonhallintalautakunnan jäsenille ja sidosryhmille lautakunnan tehtävien vaikutuksista ja kehittämistarpeista. Vastausten keskeisten palautteiden läpikäyminen valtiovarainministeriön tuottaman aineiston perusteella.

Keskusteltiin yleisesti tarpeesta toteuttaa vastaava arviointi säännöllisesti, jotta viranomaisilta saataisiin palautetta lautakunnan toiminnasta ja sen kehittämistarpeista. Vastauksissa esitettyjen kehittämistarpeiden osalta keskusteltiin muun muassa siitä, että lautakunnan tehtäviä tulisi vielä pyrkiä esittämään selkeämmin, joka perustelisi myös sitä, ettei lautakunnalla ole mahdollisuuksia toteuttaa kehitystarpeita. Lautakunnan tuen osalta keskusteltiin myös mahdollisuudesta laajentaa tiedonhallintalain vaatimusten edistämistoimenpiteitä esimerkiksi kouluttamalla ja opastamalla viranomaisten henkilöstöä edistämään tiedonhallintalain vaatimuksia tiedonhallintayksikössä.

Päätös: Asia käsiteltiin tiedoksi-asiana.

10 Sihteeristön ja jaostojen ajankohtaiset tiedoksi-asiat

Esittelijä: Sihteeristö

Ei tiedoksi-asioita. Tiedonhallintalautakunnan sihteeristön ja jaostojen asioista ylläpidettävää tiedostoa on päivitetty.

11 Muut asiat

Ei muita asioita

12 Seuraava kokous

Seuraava kokous: maanantai 8.9.2025, klo 13.00-16.00 (etäkokous)

Syksyn muut kokoukset

torstai 9.10.2025, klo 13.00-16.00 (etäkokous)

torstai 6.11.2025, klo 13.00-16.00 (etäkokous)

perjantai 5.12.2025, klo 9.00-12.00 (etäkokous)

VN/28287/2023-VM-61

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: